Lietas Nr. A420197624
A42-00486-25/46
ECLI:LV:ADRJVTN:2025:0708.A420197624.4.S

Administratīvā rajona tiesa

Valmieras tiesu nams

S P R I E D U M S

Latvijas tautas vārdā

Valmierā 2025. gada 8. jūlijā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese S. Pone,

piedaloties pieteicējas /Persona A/ pilnvarotajiem pārstāvjiem /Persona B/ un zvērinātam advokātam Kristapam Zaķim;

atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu Valsts meža dienesta pilnvarotajām pārstāvēm /Persona C/ un /Persona D/ un Dabas aizsardzības pārvaldes pilnvarotajām pārstāvēm /Persona E/ un /Persona F/;

atklātās tiesas sēdēs, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču rīku, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumiem:

1) par pienākuma uzlikšanu Valsts meža dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru izsniegtu koku ciršanas apliecinājumu /adrese A/, zemes vienības kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/, mežam, cirsmā Nr. 1 – 522. kvartāla 5 nogabalā 0,3 hektāru lielai platībai;

2) par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru Dabas aizsardzības pārvalde viņai izsniegtu labvēlīgu koku ciršanas atzinumu īpašumā /adrese B/, zemes vienības kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/ cirsmā Nr. 1-522. kvartāla 5. nogabalā 0,3 ha lielai platībai, izdošanu;

3) par Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 30. oktobra lēmuma Nr. 3.20/6894/2024-N atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja 2024. gada 24. aprīlī ir vērsusies ar iesniegumu Valsts meža dienestā, lai saņemtu apliecinājumu koku ciršanai nekustamajā īpašumā /adrese A/, kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/, sanitārajai cirtei pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma (svaigi egles mizgrauži) 522. kvartāla 5. nogabala cirsmā Nr. 1, 0,3 ha platībā.

Ņemot vērā, ka minētā cirsma atrodas Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā, Valsts meža dienests saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 „Noteikumi par koku ciršanu mežā” (turpmāk – noteikumi Nr. 935) 79.4. apakšpunktu pieprasīja atzinumu no Dabas aizsardzības pārvaldes.

Ar Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības Valmieras mežniecības 2024. gada 30. aprīļa lēmumu Nr. VVM.5-8/241 pagarināts pieteicējas iesnieguma izskatīšanas termiņš, pamatojoties uz Dabas aizsardzības pārvaldes norādīto, ka paredzētās darbības izvērtēšanai nepieciešams iegūt papildu informāciju par īpašumā paredzētajiem apsaimniekošanas pasākumiem.

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija 2024. gada 10. maijā sniegusi atzinumu Nr. 3.10.1/2870/2024-N (turpmāk – atzinums), kurā atzīts, ka plānotā darbība – sanitārā vienlaidus cirte nekustamā īpašuma 522. kvartāla 5. nogabalā neatbilst normatīvajiem aktiem, kas regulē Gaujas nacionālā parka aizsardzību un izmantošanu, jo īpašumā konstatēts labas kvalitātes Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājams biotops – Veci vai dabiski boreālie meži 9010".

Pamatojoties uz Dabas aizsardzības pārvaldes sniegto atzinumu, Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecība ar 2024. gada 29. maija lēmumu Nr. VVM.5-7/568 (turpmāk – sākotnējais Valsts meža dienesta lēmums) atteica izsniegt apliecinājumu koku ciršanai nekustamajā īpašumā mežā, cirsmā Nr. 1 522. kvartāla 5. nogabalā 0,3 ha lielā platībā.

Pieteicēja sākotnējo Valsts meža dienesta lēmumu apstrīdēja Valsts meža dienesta ģenerāldirektoram, kas ar 2024. gada 25. jūlija lēmumu Nr. VMD1-38/1229 (turpmāk – pārsūdzētais Valsts meža dienesta lēmums) nolēma atstāt negrozītu sākotnējo Valsts meža dienesta lēmumu un atteikt izsniegt pieteicējas prasīto apliecinājumu koku ciršanai.

Nepiekrītot atzinumam, pieteicēja to apstrīdēja Dabas aizsardzības pārvaldē. Ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 30. oktobra lēmumu Nr. 3.20/6894/2024-N atzinums atstāts negrozīts.

Ar Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas 2024. gada 2. septembra lēmumu Nr. 3.12/66/2024-N11 apstiprināti grozījumi meža apsaimniekošanas plāna 522. kvartāla 3. un 5. nogabalam atbilstoši lēmuma pielikumam. Pieteicēja minēto lēmumu apstrīdējusi, un ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 30. oktobra lēmumu Nr. 3.20/6894/2024-N apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts.

[2] Pieteicēja, nepiekrītot pārsūdzētajiem Valsts meža dienesta un Dabas aizsardzības pārvaldes lēmumiem, iesniedza pieteikumus Administratīvajā rajona tiesā. Pieteicēja pieteikumos norāda turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Pārsūdzētais Valsts meža dienesta lēmums ir uzskatāms par prettiesisku, jo ir pieļauts būtisks procesuālais pārkāpums – pieteicēja nav uzklausīta. Lai gan lēmumā norādīts, ka pieteicējas viedoklis ir noskaidrots ar procesa uzsākšanas iesniegumu, jāņem vērā, ka kopš administratīvā procesa uzsākšanas brīža lietā ir iegūta jauna informācija – Dabas aizsardzības pārvalde ir sniegusi atzinumu. Līdz ar to ir mainījušies faktiskie un tiesiskie apstākļi un tāpēc nevar uzskatīt, ka pieteicējas viedoklis ir noskaidrots ar procesa uzsākšanas iesniegumu.

[2.2] Pārsūdzētajā Valsts meža dienesta lēmumā iztrūkst pamatojuma, kas saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 67. panta otrās daļas 6. punktu ir obligāta administratīvā akta sastāvdaļa. Proti, lēmumam nebija pievienots atzinums, kas ir pati svarīgākā lēmuma pamatojuma daļa. Būtiski, ka atzinums pieteicējai netika izsniegts arī pēc tā pieprasīšanas, pamatojot atteikumu ar to, ka pieteicēja lūgusi to izsniegt iestādei, kas to pieņēmusi. Vienlaikus lēmumā ir atsauces uz Administratīvā procesa likuma 5., 7., 8., 78. un 81. pantu, tomēr no lēmuma satura nav saprotams, kā minētās tiesību normas tika piemērotas vai konkretizētas attiecīgajai situācijai. Šīs tiesību normas ir drīzāk minētas, lai radītu iespaidu, ka lēmums ir pamatots. Īss paskaidrojums atrodams vien pie Administratīvā procesa likuma 8. panta, proti: „Lietā, t.sk., izvērtējot procesuālo tiesiskumu un amatpersonas faktisko rīcību, nav konstatēti apstākļi, kuri būtu novērtējami kā neatbilstoši augstāk minētajām tiesību normām." Šāds secinājums nav saprotams, jo lēmuma ietvaros nav vērtēts nekāds procesuālais tiesiskums vai amatpersonu faktiskā rīcība. Turklāt, ja Valsts meža dienests uzskata, ka kāda amatpersona ir veikusi faktisko rīcību, tad pieteicējai ir tiesības šo faktisko rīcību atsevišķi apstrīdēt un pārsūdzēt. Tomēr kā faktiskā rīcība izpaudusies un kādas faktiskas sekas tā ir radījusi, lēmumā nav skaidrots. Iespējams, precīzāks pamatojums iztrūkst tādēļ, ka lēmuma trešajā lapā nav 6. un 7. punkta (5. punktam uzreiz seko 8. punkts).

[2.3] Atbilstoši Gaujas nacionālā parka likuma 9. panta trešajai daļai un Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk

– noteikumi Nr. 317) 65.2. apakšpunktam galvenā cirte Gaujas nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā notiek saskaņā ar meža apsaimniekošanas plānu. Šobrīd aktuālajā Meža apsaimniekošanas plāna daļā, par kuru ir lūgts izsniegt ciršanas apliecinājumu, nav ierakstīts neviens biotops. Plāns ir izstrādāts laikposmam līdz 2036. gadam. Līdz ar to pieteicējai bija tiesiskā paļāvība, ka visi īpašumā esošie biotopi ir norādīti Meža apsaimniekošanas plānā. Dabas aizsardzības pārvaldei, ja tā konstatēja, ka Meža apsaimniekošanas plānā nav ierakstīts kāds biotops, bija jāierosina plāna grozījumi un 10 darbdienu laikā tie jānosūta pieteicējai. Pieteicēja šādus grozījumus pirms pārsūdzētā Valsts meža dienesta lēmuma netika saņēmusi. Vienlaikus, ja Dabas aizsardzības pārvalde uzskata, ka Meža apsaimniekošanas plāns ir atceļams, tad pieteicējai jābūt tiesībām uz zaudējumu atlīdzību, lai saņemtu kompensāciju par tiesiskā stāvokļa pasliktināšanos.

[2.4] Atzinums ir prettiesisks, jo nav ievērots noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktā noteiktais 10 darbdienu termiņš Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma sniegšanai. No Senāta atziņām izriet, ka minētais termiņš ir prekluzīvs, t.i., tāds, kura iestāšanās rezultātā rodas konkrētas neatgriezeniskas tiesiskās sekas. Šo tiesisko seku iestāšanās nav atliekama, pagarinot termiņu vai to atjaunojot. Līdz ar to, ja institūcija 10 dienu laikā nav sniegusi atzinumu vai citu informāciju par apliecinājuma izsniegšanu, iestājas noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktā noteiktās tiesiskās sekas – klusējot tiek pieņemts starplēmums (atzinums), kas ir par pamatu ciršanas apliecinājuma izsniegšanai. Ņemot vērā, ka termiņš ir nokavēts, uzskatāms, ka Dabas aizsardzības pārvalde ir sniegusi pozitīvu atzinumu, kas savukārt ir uzskatāms par pamatu ciršanas apliecinājuma izsniegšanai. Valsts meža dienests un Dabas aizsardzības pārvalde ir negodprātīgi slēpuši patieso atzinuma sniegšanas termiņu, apzinoties noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktā noteiktās sekas. Savukārt Dabas aizsardzības pārvaldes paziņojums par termiņa pagarinājumu atzinuma sniegšanai ir bez tiesiska pamata, jo šādu iespēju neparedz ne noteikumi Nr. 935, ne Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums”.

[2.5] Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 10. maija pārbaudes akts Nr. 2/IK/2024, ar kuru pamatots atzinums, ir kļūdains. Pārbaudes aktā gan ekrānšāviņā no dabas datu pārvaldības sistēmas „Ozols”, gan ekrānšāviņā no Latvijas valsts mežu GEO norādīts nepareizais īpašums. It īpaši tas uzskatāmi redzams ekrānšāviņā no Latvijas valsts mežu GEO, kur norādīts kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/ (īpašuma /Nosaukums A/ kadastra apzīmējums ir /kadastra apzīmējums/). Minēto apstiprina arī pati Dabas aizsardzības pārvalde.

[2.6] Eiropas Savienības nozīmes meža biotopu inventarizācijas un monitoringa 2024. gada 8. maija anketās Nr. 24IK212-13-1 un Nr. 24IK212-14-1, ar kurām pamatots atzinums, norādīts nepareizs nekustamā īpašuma nosaukums /Nosaukums B/. Vienlaikus anketā Nr. 24IK212-13-1 par 522. kvartāla 5. nogabalu norādīts, ka šajā kvartālā ir vairāk kā 10 bioloģiski veci un/vai lieli (virs 50 cm caurmērā) koki, kaut gan pieteicēja uzskata, ka tādu koku šajā kvartālā nav vairāk par 10. Pieteicēja pieļauj, ka šāda kļūda ir radusies, jo ir apsekots nepareizais nekustamais īpašums.

[2.7] Dabas aizsardzības pārvalde, grozot iepriekš apstiprinātu Meža apsaimniekošanas plānu, ir pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu. No pieņemtajiem lēmumiem nav redzams, kā tieši Dabas aizsardzības pārvalde ir risinājusi tiesību principu kolīziju, izsverot, kura tiesību principa piemērošana dotajā tiesiskās sistēmas attīstības laikā un vietā argumentu „par” ir vairāk, ņemot vērā konkrētos sociālos, ekonomiskos, politiskos un citus apstākļus, lai panāktu labāko iespējamo sociālo kompromisu. Tāpat, ja meža apsaimniekošanas plānu var grozīt jebkurā brīdī, tad jānonāk pie absurda secinājuma, ka tiesiskās paļāvības princips uz meža apsaimniekošanas plānu nav piemērojams.

[3] Valsts meža dienests rakstveida paskaidrojumā lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[3.1] Pieteicējas papildus uzklausīšana nebija nepieciešama, jo pieteicējas viedoklis lietā bija zināms no iesniegtajiem datiem un 2024. gada 27. jūnija apstrīdēšanas iesnieguma. Vienlaikus Valsts meža dienestam lietā bija jāizdod obligātais administratīvais akts un lēmumu pamatā bija saņemtais atzinums, kurā norādīts, ka plānotā darbība neatbilst normatīvo aktu prasībām. Līdz ar to atbilstoši noteikumu Nr. 317 6. punktā noteiktajam Valsts meža dienestam faktiski ir liegts izsniegt apliecinājumu koku ciršanai neatkarīgi no pieteicējas viedokļa.

[3.2] Nepamatots ir pieteicējas norādītais, ka pārsūdzētajā Valsts meža dienesta lēmumā iztrūkst pamatojuma, jo tam nebija pievienots atzinums. Atzinuma saturs bija norādīts jau sākotnējā Valsts meža dienesta

lēmumā, kas savu galīgo noformējumu ieguva ar pārsūdzēto Valsts meža dienesta lēmumu, kas savukārt pieteicējai nosūtīts kopā ar atzinumu.

[3.3] Ņemot vērā, ka ar atzinumu strīdus nogabalā ir konstatēts īpaši aizsargājams meža biotops, plānotā darbība – ciršana, neatbilst normatīvo aktu prasībām un, ņemot vērā noteikumu Nr. 317 6. punktā noteikto, Valsts meža dienests nav tiesīgs izsniegt apliecinājumu koku ciršanai.

[3.4] Valsts meža dienesta kompetencē neietilpst Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtā atzinuma pārvērtēšana un analīze. Valsts meža dienestam jāvadās no kompetentās institūcijas, kas konkrētajā gadījumā ir Dabas aizsardzības pārvalde, sniegtās informācijas un izdarītā slēdziena.

[4] Dabas aizsardzības pārvalde rakstveida paskaidrojumā lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem un apsvērumiem.

[4.1] Nevienā brīdī nav slēpts vai noliegts, ka ir nokavēts noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktā noteiktais 10 dienu termiņš atzinuma sniegšanai un tas ir norādīts arī pārsūdzētajā lēmumā. Tomēr, pretēji pieteicējas norādītajam, minētais termiņš nav materiāli tiesisks, bet procesuāls (disciplinējošs), proti, šādu termiņu likumdevējs paredzējis, lai tiktu aizsargātas privātpersonas tiesības saņemt galīgo lēmumu saprātīgā termiņā. Neapšaubāmi, termiņi kā tādi ir noteikti tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai, tomēr var atšķirties gan katra termiņa mērķis, gan attiecīgi arī termiņa nokavējuma iespējamās sekas uz galīgo lietas atrisinājumu.

Noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunkta trešais teikums paredz gadījumus, kad 10 darbadienu laikā nav iespējams sniegt atzinumu. Konkrētajā gadījumā Valsts meža dienestam tika sniegta informācija, ka atzinuma sniegšanai ir nepieciešams iegūt papildu informāciju par nekustamajā īpašumā paredzētajiem meža apsaimniekošanas pasākumiem.

Ja atzinuma pieprasīšanas brīdī Dabas aizsardzības pārvaldes rīcībā nav pietiekamas vai jaunākās informācijas, lai izsniegtu atzinumu, tai ir pienākums pagarināt atzinuma izsniegšanas termiņu, lai šādu informāciju iegūtu. Tiesiskā valstī nebūtu pieļaujama situācija, ka gadījumā, ja 10 darbdienu laikā nav iespējams piesaistīt sertificētu ekspertu, varētu tikt iznīcinātas īpaši aizsargājamas sugas un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamie biotopi.

Minētā atzinuma sniegšana nav tikai formāla prasība, bet tās mērķis ir novērtēt to, kā plānotā koku ciršana var ietekmēt Gaujas nacionālā parka teritoriju. Arī Gaujas nacionālā parka likuma 4.[1] panta pirmajā daļā noteikts, ka Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstveida atļauju vai saskaņojot likumā minētās darbības, izmanto dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem konkrētajā teritorijā.

[4.2] Īpašuma /Nosaukums A/ 522. kvartāla 5. nogabalā konstatētais Eiropas Savienības nozīmes prioritārais meža biotops „veci vai dabiski boreāli meži (9010*)” ir ietverts Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumu Nr. 153 „Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu” pielikuma 2.14. apakšpunktā.

Sugu un biotopu aizsardzības likums paredz, ka īpaši aizsargājamās sugas un biotopi atrodas īpašā valsts aizsardzībā un zemes īpašniekiem vai lietotājiem ir pienākums veicināt sugu un biotopu daudzveidības saglabāšanu.

Pieteicējas plānotā mežsaimnieciskā darbība bojātu vai pat iznīcinātu Gaujas nacionālā parka izveidošanas mērķa biotopu un īpašumā /Nosaukums A/ konstatētās īpaši aizsargājamās sugas. Attiecīgi, ja Valsts meža dienests būtu izsniedzis ciršanas apliecinājumu, tas būtu atzīstams par prettiesisku.

[4.3] Jau pārsūdzētajā lēmumā ir paskaidrots, ka pārbaudes aktā pievienotie ekrānšāviņi attiecas uz citu īpašumu, kas pārbaudīts tajā pašā dienā un kura pārbaude fiksēta tajā pašā pārbaudes aktā. Pārbaudes veicējs ir sniedzis paskaidrojumu, ka attiecībā uz nekustamo īpašumu nebija vajadzības pārbaudes aktam pievienot ekrānšāviņus.

[4.4] Eiropas Savienības nozīmes meža biotopu inventarizācijas un monitoringa 2024. gada 8. maija anketās Nr. 24IK212-13-1 un Nr. 24IK212-14-1 vietas nosaukuma nesakritība ir neuzmanības kļūda un eksperte nav veikusi pārbaudi citā īpašumā ar nosaukumu /Nosaukums B/. Arī otra pārbaudes aktā pārbaudītā nekustamā īpašuma nosaukums nav /Nosaukums B/.

[4.5] Eiropas Savienības nozīmes meža biotopu inventarizācijas un monitoringa anketā tiek norādīts koku skaits uz vienu hektāru. Pieteicējas īpašuma 522. kvartāla 5. nogabals ir 0,3 ha liels, līdz ar to tajā kopumā nav jābūt vairāk kā 10 bioloģiski veciem un/vai lieliem (virs 50 cm caurmērā) kokiem, lai šādi varētu aizpildīt anketu. Ņemot vērā to, ka īpašuma platība ir 0,3 ha, lai izpildītos šis kritērijs, šajā teritorijā pietiek konstatēt vairāk kā trīs bioloģiski vecus un/vai lielus (virs 50 cm caurmērā) kokus. No 2024. gada 8. maija Eiropas Savienības meža biotopu inventarizācijas un monitoringa anketas Nr. 24IK212-13-1 redzams, ka īpašumā konstatētas arī citas struktūras, piemēram, liela izmēra stumbeņi un sausokņi, kā arī liela izmēra kritalas. Pārbaudi īpašumā ir veikusi Dabas aizsardzības pārvaldes Monitoringa un plānojumu nodaļas /amats/, sugu grupās: sūnas, ķērpji, sēnes, vaskulārie augi un biotopu grupā: meži un virsāji aizsardzības jomā /amats/ /Persona G/. Dabas aizsardzības pārvaldei nav pamata apšaubīt /amats/ konstatēto. Pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas liktu šaubīties par anketās norādīto datu atbilstību situācijai dabā.

[4.6] Pieņemot 2024. gada 30. oktobra lēmumu Nr. 3.20/6894/2024-N, ir salīdzinātas pieteicējas ekonomiskās intereses un tiesiskā paļāvība uz iepriekš apstiprinātu meža apsaimniekošanas plānu pret sabiedrības interesēm saglabāt bioloģisko daudzveidību.

[5] Pieteicējas pilnvarotie pārstāvji tiesas sēdē pieteikumus uzturēja, minot pieteikumos norādītos argumentus.

Tiesas sēdē atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu Valsts meža dienesta un Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāves pieteicējas pieteikumus neatzina, minot pārsūdzētajos lēmumos un rakstveida paskaidrojumos ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[6] Lietā ir strīds par to, vai pamatoti ir ierobežotas pieteicēja tiesības veikt Gaujas nacionālā parka lieguma zonā esoša meža apsaimniekošanas plānā paredzētos meža apsaimniekošanas pasākumus.

[7] No Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem konstatējams, ka 2003. gada 2. janvārī, pamatojoties uz 2022. gada 25. septembra pirkuma līgumu, pieteicējai zemesgrāmatā nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums A/, kas atrodas /adrese A/, kadastra numurs /kadastra numurs/, kas sastāv no trīs zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra apzīmējums/, /kadastra apzīmējums/ un /kadastra apzīmējums/.

Pieteicēja 2024. gada 24. aprīlī ir vērsusies ar iesniegumu Valsts meža dienestā, lai saņemtu apliecinājumu koku ciršanai nekustamajā īpašumā /Nosaukums A/, kas atrodas /adrese A/, kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/, sanitārajai cirtei pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma (svaigi egles mizgrauži) 522. kvartāla 5. nogabala cirsmā Nr. 1, 0,3 ha platībā. Lietā nav strīda par to, ka minētais nogabals atrodas Gaujas nacionālā parka teritorijā (*lietas 1. sējuma 23. lapa*).

No Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem konstatējams, ka zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/, ar platību 35600 kv.m. atrodas nacionālā parka dabas lieguma zonas teritorijā (/kods/), zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/ ar platību 11 200 kv.m. atrodas nacionālā parka ainavu aizsardzības zonas teritorijā (/kods/), zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/ atrodas nacionālā parka ainavu aizsardzības zonas teritorijā (/kods/).

[8] Lietā iesniegts īpašuma /Nosaukums A/ meža apsaimniekošanas plāns, kas izstrādāts laika posmam no 2017. gada līdz 2036. gadam, ko 2017. gada 23. oktobrī apstiprinājis Dabas aizsardzības pārvaldes Valmieras reģionālās administrācijas /amats/ (*lietas 1. sējuma 35.–46. lapa*).

Meža apsaimniekošanas plāna 1. nodaļā norādīts, ka 522. kvartāls atrodas pie /Nosaukums C/ un ietilpst Gaujas nacionālā parka lieguma zonā. Vispārīgā dabas vērtību raksturojuma daļā par 522. kvartālu norādīts, ka tajā, veicot saimniecisko darbību 4., 5., 6. un 8. nogabalā, nešķērsot avota izplūdes un teces vietu. 3. nogabalā, kas atrodas dumbrāja meža augšanas apstākļu tipā, aizliegta koku ciršana un jebkāda saimnieciskā darbība. Dabas vērtību raksturojumā arī norādīts, ka „nav konstatētas citas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības".

Meža apsaimniekošanas plāna 2. nodaļā „Dabas vērtību inventarizācijas dati un plānotie meža apsaimniekošanas pasākumi" par 522. kvartāla 5. nogabalu sadaļā „Dabas vērtību aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi" norādīts: „Saglabājami vismaz 25 lielāko dimensiju dzīvotspējīgie ekoloģiskie koki, rēķinot uz cirsmas hektāru, kā arī dobumainus kokus un kokus ar resniem zariem. Aizliegts cirst nokaltušus kokus ar stumbra diametru 1,3 m augstumā lielāku par 50 cm, kā arī izvākt kritalas ar stumbra resgaļa diametru lielāku par 50 cm. Sadaļā „Citi meža apsaimniekošanas pasākumi" norādīts: „Kailcirte ir aizliegta. Iespējama galvenā izmantošanas cirte, ne ātrāk, kā 2022. gadā, kad audze būs sasniegusi galvenās cirtes vecumu. Ciršanas intensitāte nedrīkst pārsniegt 25 %. Iespējama kopšanas cirte."

2017. gada 22. septembra Sugu un biotopu ekspertu atzinumā par 522. kvartālu cita starpā norādīts, ka aizsargājamas sugas vai biotopi nav konstatēti (*1. tabula, lietas 1. sējuma 43.–44. lapa*).

[9] Meža likuma 7. pantā noteikts, ka kokus mežā atļauts cirst galvenajā cirtē, kopšanas cirtē, rekonstruktīvajā cirtē, sanitārajā cirtē, atmežošanas cirtē, ainavu cirtē un citā cirtē. Lai uzsāktu koku ciršanu mežā, saskaņā ar Meža likuma 12. panta pirmo daļu ir nepieciešams apliecinājums. Bet saskaņā ar noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktu pirms lēmuma pieņemšanas par apliecinājuma izsniegšanu vai atteikumu izsniegt apliecinājumu Valsts meža dienestam ir jāpieprasa citu institūciju atzinumus, ja tas nepieciešams informācijas iegūšanai par attiecīgās institūcijas kompetences jomu.

[10] Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 4. panta pirmo daļu nacionālie parki ir plaši apvidi, kam raksturīgi nacionāli nozīmīgi izcili dabas veidojumi, cilvēka darbības neskartas un mazpārveidotas ainavas un kultūrainavas, biotopu daudzveidība, kultūras un vēstures pieminekļu bagātība un kultūrvides īpatnības. Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 4. panta trešajā daļā noteikts, ka nacionālo parku teritoriju atbilstoši aizsardzības un izmantošanas mērķiem iedala funkcionālās zonās. Nacionālajos parkos ir zonas, kurās visi dabas resursi pilnībā tiek izslēgti no saimnieciskās un citādas darbības. Pārējā nacionālo parku teritorijā atļauta tikai tāda saimnieciskā darbība, kas būtiski nemaina vēsturiski izveidojušās ainavas struktūru. Gaujas nacionālā parka tiesiskais regulējums atbilstoši likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13. panta pirmajai daļai ir ietverts Gaujas nacionālā parka likumā.

Gaujas nacionālā parka likuma mērķis ir aizsargāt parka mazpārveidotas dabas teritorijas, kam raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība, iežu atsegumus, reljefa formas, laukakmeņus, avotus, kā arī tipiskās ainavas, dabas un kultūras pieminekļus un veicināt dabas tūrismu un teritorijas ilgtspējīgu attīstību (Gaujas nacionālā parka likuma 2. panta pirmā daļa).

Gaujas nacionālā parka teritorija atbilstoši likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 19. panta pirmajai un otrajai daļai ir sadalīta funkcionālajās zonās. Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zona ir izveidota, lai saglabātu Gaujas senielejai un Gaujas pieteku ielejām raksturīgo dabisko ainavu ar mazpārveidotas dabas biotopu un cilvēku darbības ietekmētu biotopu mozaīku, kā arī saglabātu šajā teritorijā koncentrētos valsts un vietējās nozīmes ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos dabas pieminekļus un citus dabas pieminekļus (Gaujas nacionālā parka likuma 8. panta pirmā daļa).

[11] Gaujas nacionālā parka likuma 8. panta otrajā daļā noteikts, ka mežsaimnieciskā darbība dabas lieguma zonā notiek saskaņā ar meža apsaimniekošanas plānu. Šā plāna saturu, izstrādes un apstiprināšanas kārtību nosaka parka individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos. Meža apsaimniekošanas plānu apstiprina pārvalde.

Tātad Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā, atšķirībā no dabas rezervāta zonas, saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 7. panta otro daļu mežsaimnieciskā darbība ir atļauta (izņemot kailcirtes, Gaujas nacionālā

parka likuma 8. panta trešās daļas 2. punkts), bet to atļauts veikt tikai saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes apstiprinātu meža apsaimniekošanas plānu.

Saistībā ar egļu astoņzobu mizgraužu (*ps typographus L.*) izraisītu masveida egļu audžu bojāeju, tostarp Gaujas nacionālā parka teritorijā, ņemot vērā, ka 55 % Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā esošo mežu nav apstiprināta meža apsaimniekošanas plāna, likumdevējs ar 2020. gada 10. decembra likumu „Grozījumi Gaujas nacionālā parka likumā" Gaujas nacionālā parka likuma 8. pantu papildināja ar $2.^1$ daļu, ar kuru tika noteikti izņēmuma gadījumi, kad mežsaimnieciskās darbības Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā ir atļautas bez meža apsaimniekošanas plāna. Saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 8. panta $2.^1$ daļas 4. punktu Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā bez meža apsaimniekošanas plāna atļauta kaitēkļu bojāto koku ciršana sanitārajā cirtē (izņemot īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēs un īpaši aizsargājamos biotopos), ja notikusi kaitēkļu masveida savairošanās, pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma un Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīva atzinuma saņemšanas.

Tātad Gaujas nacionālā parka likuma 8. panta $2.^1$ daļas tiesību normas piemērojamas tad, ja Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā esošam mežam nav Dabas aizsardzības pārvaldes (Gaujas nacionālā parka /amats/ pirms 2009. gada reorganizācijas) apstiprināta meža apsaimniekošanas plāna.

[12] Atbilstoši Gaujas nacionālā parka likuma 2. panta trešajai daļai Gaujas nacionālā parka individuālā aizsardzības un izmantošanas kārtība ir noteikta noteikumos Nr. 317.

Noteikumu Nr. 317 65. punktā noteikts, ka meža apsaimniekošanas plānu šajos noteikumos noteiktā kārtībā izstrādā, lai veiktu: meža resursu saimniecisko izmantošanu dabas lieguma zonā (65.1. apakšpunkts); galveno cirti ainavu aizsardzības zonā un kultūrvēsturiskajā zonā (65.2. apakšpunkts).

Meža apsaimniekošanas plāns saskaņā ar noteikumu Nr. 317 66. punktu tiek izstrādāts, pamatojoties uz aktuālajiem meža inventarizācijas datiem, kā arī uz īpaši aizsargājamo sugu, īpaši aizsargājamo biotopu un dabas pieminekļu inventarizācijas datiem.

Saskaņā ar noteikumu Nr. 317 73. punktu meža apsaimniekošanas plāns ir derīgs līdz laikam, kad meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītajam atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju ir pienākums veikt atkārtotu meža inventarizāciju.

Tomēr arī šajā starpinventarizāciju periodā jau apstiprinātais meža apsaimniekošanas plāns aktuālajiem meža inventarizācijas datiem atbilstoši aktuālajiem inventarizācijas datiem var tikt grozīts. Proti, noteikumu Nr. 317 89. punktā noteikts, ka meža apsaimniekošanas plāna grozīšanu var ierosināt meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, kā arī, pamatojoties uz jauniegūto informāciju, kas ierobežo vai aizliedz veikt plānā paredzēto meža apsaimniekošanas pasākumu, – Dabas aizsardzības pārvalde vai Valsts meža dienests. Saskaņā ar noteikumu Nr. 317 71. punktu, ja pēc dabas vērtību inventarizācijas nepieciešama nogabalu platības vai konfigurācijas maiņa meža inventarizācijas starpinventarizācijas periodā, atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju izdara grozījumus Meža valsts reģistrā vai veic atkārtotu meža inventarizāciju. Ja dabas vērtību teritorija ir mazāka par minimālo nogabala platību, kas izdalāma atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju, nogabalam pievieno attiecīgu atzīmi par dabas vērtību esību mežaudzē.

[13] Noteikumu Nr. 317 6. punktā noteikts, ka gadījumā, ja saskaņā ar meža apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem Valsts meža dienests izsniedz koku ciršanas apliecinājumu, šādā gadījumā Valsts meža dienests apliecinājumu izsniedz pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīva atzinuma saņemšanas. Dabas aizsardzības pārvalde atzinumu sniedz 10 darbdienu laikā pēc Valsts meža dienesta pieprasījuma saņemšanas.

Tātad papildus meža apsaimniekošanas plānam obligāts priekšnoteikums ciršanas apliecinājuma izdošanai ir arī Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīvs atzinums. Tādējādi, kaut arī dabas apsaimniekošanas plāns tiek izstrādāts noteiktam laika periodam, tas meža īpašniekam nevar radīt tiesisku paļāvību, ka tajā paredzētās mežsaimnieciskās darbības meža apsaimniekošanas plāna darbības termiņā paredzētajā laikā varēs veikt, jo ciršanas apliecinājuma saņemšanai katru reizi no jauna ir pārbaudāma aktuālā situācija konkrētajā meža nogabalā.

Konstatējot īpaši aizsargājamos biotopus, īpaši aizsargājamās sugas un to dzīvotnes, mežsaimnieciskā darbība attiecīgajā teritorijā nav pieļaujama, jo saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 3. panta pirmās daļas 4. punktu Gaujas nacionālā parka teritorijā aizliegts bojāt vai iznīcināt īpaši aizsargājamos biotopus, īpaši aizsargājamās sugas un to dzīvotnes.

[14] Saskaņā ar noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktu pirms lēmuma pieņemšanas par apliecinājuma izsniegšanu vai atteikumu izsniegt apliecinājumu Valsts meža dienests pārbauda iesniegto informāciju un pieprasa citu institūciju atzinumus, ja tas nepieciešams informācijas iegūšanai par attiecīgās institūcijas kompetences jomu. Ņemot vērā iepriekš konstatēto, lai lemtu par koku ciršanas apliecinājuma izsniegšanu, Valsts meža dienestam ir jāpieprasa Dabas aizsardzības pārvaldei atzinums paredzētās mežsaimnieciskās darbības veikšanai. Tikai saņemot no Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīvu atzinumu par to, ka iecerētā mežsaimnieciskā darbība, ņemot vērā aktuālo situāciju plānotās darbības veikšanas vietā konkrētajā meža nogabalā, nav pretrunā ar Gaujas nacionālā parka aizsardzību un izmantošanu regulējošajām tiesību normām, Valsts meža dienests ir tiesīgs pieņemt pozitīvu lēmumu – izsniegt koku ciršanas apliecinājumu.

[15] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2024. gada 8. maijā Dabas aizsardzības pārvaldes Monitoringa un plānojumu nodaļas /amats/ veikusi pārbaudi īpašuma zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/ 522. kvartāla 5. un 3. nogabalā, par ko 2024. gada 10. maijā sastādīts Pārbaudes akts Nr. 2/IK/2024 (*lietas 1. sējuma 55.–56. lapa*). Pārbaudē konstatēts, ka 522. kvartāla 5. nogabalā (mežaudzes taksācijas formula: 7E2P1B103, damaksnis) konstatēts ES nozīmes prioritārais meža biotops „Veci vai dabiski boreālie meži 9010”, labas kvalitātes pēdas – kaltušas egles. Konstatētas trīs īpaši aizsargājamās sugas – rožainā piepe *Fomitopsis rosea*, zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis* (protonēma) un alu spulgūna *Schistostega pennata*.

Bet 3. nogabalā (mežaudzes taksācijas formula: 10B70, dumbrājs) konstatēts ES nozīmes prioritārais meža biotops Purvaini meži 91D0, labas kvalitātes biotops, izdalīts pēc minimāliem kritērijiem (trīs elementu metode).

Pārbaudes rezultātā secināts, ka īpašuma 522. kvartāla 3. un 5. nogabalā ir konstatēti ES nozīmes meža biotopi, nav pieļaujama to iznīcināšana.

Pārbaudes aktā redzams, ka pārbaude veikta vairākos objektos, par ko liecina pārbaudes akta sadaļā „Pārbaudes objekts” un konstatējošās daļas 3. punktā aizkrāsotā pārbaudes akta daļa. Pārbaudes aktā 3. punkta aizklātajai daļai seko divi attēli. No uzrakstiem, kas izvietoti zem attēliem, konstatējams, ka pirmais attēls ir „ekrānšāviņš no DDPS „Ozols””, bet otrs ir „ekrānšāviņš no LVM GEO”, kur attēloti 1. kvartāla 1.1., 2., 3., 4., 5. nogabali. Attēlos ir redzama cita teritorija, kas nav lietā vērtējamā pieteicējas īpašuma teritorija. Līdz ar to secināms, ka minētie attēli ir Pārbaudes akta 3. punkta neaizklātā daļa, kas nav attiecināmi uz pieteicējas īpašumu. Pretēji pieteicējas apgalvotajam šo attēlu esība Pārbaudes aktā neliecina par paša akta kļūdu, bet gan par Pārbaudes akta neaizklātu daļu, kas nav attiecināma uz veikto pārbaudi pieteicējai piederošajā pārbaudes objektā – /adrese A/ (zemes vienības kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/, 522. kvartāls. 5. un 3. nogabals).

Pieteicēja pamatoti norāda, ka /amats/ /Persona G/ 2024. gada 8. maija ES nozīmes mežu biotopu inventarizācijas un monitoringa anketās ir kļūdaini norādīts īpašuma nosaukums /Nosaukums B/, nevis /Nosaukums A/, kāds faktiski ir pieteicējas īpašuma nosaukums. Tomēr minētā kļūda ir atzīstama par pārrakstīšanās kļūdu un nav šķērslis nekļūdīgai /amats/ /Persona G/ veiktās un anketā atspoguļotās dabas inventarizācijas vietas identificēšanai, jo anketā papildus ir norādīts gan meža kvartāls un nogabals, gan arī koordinātas, kas Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” (*/Tīmekļvietne A/*) konstatējamas kā pieteicējas īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/ teritorija.

Pieteicēja iebildusi par 2024. gada 8. maija ES nozīmes mežu biotopu inventarizācijas un monitoringa anketā Nr. 24/K212-13-1 nepamatoti norādīto, ka nogabalā ir vairāk kā 10 veci vai lieli (virs 50 cm diametrā) koki. No minētās anketas konstatējams, ka pieteicējas norādītais rādītājs ietverts sadaļā „Struktūra”, kur ir dots skaidrojums – apsekotās platības īpatsvars procentos vai vidēji gabali uz hektāru. Tātad atbilstoši minētajam aprakstam anketā ir norādīts koku skaits, kas proporcionāli aprēķināts uz viena hektāra platību.

Lietā nav strīda par to, ka minēto pārbaudi pieteicējas īpašumā veikusi tam atbilstoši sertificēta /amats/, ko atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma 4. panta 17. punktam, 6.[1] pantam un Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 267 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība" 15. punktam apstiprina Dabas aizsardzības pārvaldes ekspertu reģistrā esošā informācija (*/Tīmekļvietne B/*).

Apkopojot minēto, tiesa atzīst, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas dotu pamatu apšaubīt /amats/ /Persona G/ 2024. gada 8. maijā sastādītajās ES nozīmes mežu biotopu inventarizācijas un monitoringa anketās un 2024. gada 10. maija Pārbaudes aktā Nr. 2/IK/2024 konstatētos faktus par aizsargājama biotopa un īpaši aizsargājamu sugu konstatēšanu.

[16] Dabas aizsardzības pārvalde 2024. gada 10. maijā izdevusi Atzinumu Nr. 3.10.1/2870/2024-N, ar kuru, ņemot vērā 533. kvartāla 5. nogabalā 0,3 ha platībā konstatēto labas kvalitātes Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamu biotopu „Veci un dabiski boreāli meži, 9010", atzīts, ka plānotā darbība – sanitārā vienlaidus cirte īpašuma 522. kvartāla 5. nogabalā neatbilst normatīvajiem aktiem, kas regulē Gaujas nacionālā parka aizsardzību un izmantošanu (*lietas 2. sējuma 20. lapa*).

Ņemot vērā, ka pieteicējas īpašuma zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/ 522. kvartāla 5. nogabalā ir konstatēts biotops „Veci un dabiski boreāli meži, 9010", kas saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 4. panta 2. punktu un Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr. 350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" 1.14. apakšpunktu ir īpaši aizsargājams biotops. Bet saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 3. panta pirmās daļas 4. punktu šāda biotopa bojāšana vai iznīcināšana ir aizliegta.

Tādēļ Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 10. maija atzinumā Nr. 3.10.1/2870/2024-N pamatoti atzīts, ka pieteicējas iecerētā mežsaimnieciskā darbība – sanitārā vienlaidus cirte īpašuma 522. kvartāla 5. nogabalā neatbilst normatīvajiem aktiem, kas regulē Gaujas nacionālā parka aizsardzību un izmantošanu.

[17] Ņemot vērā šā sprieduma 16. punktā minēto, atzīstams, ka Valsts meža dienests, saņemot Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 10. maija atzinumu Nr. 3.10.1/2870/2024-N, pamatoti atteica izsniegt apliecinājumu koku ciršanai pieteicējas īpašuma 522. kvartāla 5. nogabalā.

[18] Pieteicēja iebildusi, ka administratīvajā procesā Valsts meža dienestā saistībā ar koka ciršanas apliecinājuma izsniegšanu ir pārkāptas pieteicējas tiesības tikt uzklausītai.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62. panta pirmo daļu, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta viedokli un argumentus šajā lietā.

Administratīvais process lietā par ciršanas apliecinājuma izsniegšanu Valsts meža dienestā ir noslēdzies ar Valsts meža dienesta 2024. gada 23. jūlija lēmumu Nr. VMD1-38/1229, kas pieņemts, izskatot pieteicējas iesniegumu, ar kuru pieteicēja apstrīdējusi Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības 2024. gada 29. maija lēmumu Nr. VVM.5-7/568. Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja ir izteikusi savu viedokli, iebildumus un argumentus par apstrīdēto lēmumu – atteikumu izsniegt prasīto ciršanas apliecinājumu. Pieteicējas viedoklis un argumenti ir atspoguļoti un vērtēti Valsts meža dienesta 2024. gada 23. jūlija lēmumā Nr. VMD1-38/1229. Tādēļ atzīstams, ka pieteicēja šajā administratīvajā procesā, kas noslēdzies ar Valsts meža dienesta 2024. gada 23. jūlija lēmumu Nr. VMD1-38/1229, ir tikusi uzklausīta, pieteicējas viedoklis ir ticis noskaidrots un pieteicējas argumenti, kaut arī ne ļoti izvērsti, tomēr ir izvērtēti. Tādēļ nav pamata konstatēt Administratīvā likuma 62. panta pirmās daļas prasību pārkāpumu.

[19] Par pieteicējas iebildumiem par lēmuma pamatojuma trūkumu, jo pieteicējai netika izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 10. maija atzinums Nr. 3.10.1/2870/2024-N, norādāms, ka minētā atzinuma saturs pēc būtības ir atspoguļots Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības 2024. gada 29. maija lēmumā Nr. VVM.5-7/568. Tādēļ šis pieteicējas iebildums nav pamatots.

[20] Pieteicējas iebildumi par procesuālās kārtības neievērošanu gan Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 10. maija atzinuma Nr. 3.10.1/2870/2024-N, gan pārsūdzētā Valsts meža dienesta lēmuma izdošanā, nav pamatoti.

Pieteicēja nepamatoti ir atsaukusies uz Gaujas nacionālā parka likuma 9. panta trešo daļu un noteikumu Nr. 317 65.2. punktu, jo minētās tiesību normas satur tiesisko regulējumu par Gaujas nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu, taču Dabas aizsardzības pārvaldes atzinums ir sniegts un pārsūdzētais lēmums ir izdots par pieteicējas īpašumā esošu zemes vienību, kas atrodas Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā.

Var piekrist pieteicējai, ka atbilstoši noteikumu Nr. 317 66. un 70. punktam īpaši aizsargājamiem biotopiem ir jābūt noteiktiem meža apsaimniekošanas plānā. Taču, kā norādīts jau iepriekš šā sprieduma 12. punktā, meža apsaimniekošanas plāns tiek sagatavots, ņemot vērā tās dabas vērtības, kas konstatētas dabas vērtību inventarizācijā meža apsaimniekošanas plāna sastādīšanas laikā. Taču meža apsaimniekošanas plāns Gaujas nacionālā parka dabas vērtību saglabāšanai un aizsardzībai ir aktualizējams arī starpinventarizāciju periodos, ja Dabas aizsardzības pārvalde ir ieguvusi informāciju par dabas vērtību situācijas maiņu (noteikumu Nr. 317 71. punkts). Kā arī dabas vērtību situācija ir pārskatāma saskaņā ar noteikumu Nr. 317 6. punktu, Dabas aizsardzības pārvaldei sniedzot atzinumu Valsts meža dienestam lemšanai par koka ciršanas apliecinājuma izsniegšanu. Norādāms un uzsverams, ka minētajai tiesību normai nav tikai formāls raksturs (pārbaudīt uz likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 31. panta un Sugu un biotopu aizsardzības likuma 4. panta 19. punkta pamata izveidotās dabas datu pārvaldības sistēmā iekļauto informāciju). Noteikumu Nr. 317 6. punkta mērķis ir nodrošināt Gaujas nacionālā parka likuma 3. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktā aizlieguma ievērošanu, tostarp arī attiecībā par tādiem īpaši aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamām sugām un dzīvotnēm, par kuriem dati dabas datu pārvaldības sistēmā Ministru kabineta 2014. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 293 „Dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr. 293) noteiktajā kārtībā vēl nav reģistrēti.

Dabas aizsardzības pārvaldei, konstatējot, ka īpašumā atrodas meža apsaimniekošanas plānā neierakstīts īpaši aizsargājams biotops, ir jāveic visas iespējamās darbības, lai nodrošinātu šo īpaši aizsargājamo biotopu saglabāšanu, nodrošinot Gaujas nacionālā parka likuma 3. panta pirmās daļas 4. punkta prasību ievērošanu. Nav pieļaujama situācija, kad ārējo normatīvo aktu juridiskā spēka hierarhijā zemāka normatīvā aktu noteiktas procesuālas kārtības īstenošanas nolūkā tiktu pārkāpts augstāka juridiska spēka normatīvā akta tiesību normas prasības. Proti, nav pieļaujama situācija, ka, pēc īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa konstatēšanas, piemēram, sugu un biotopu aizsardzības jomā veiktas inventarizācijā, līdz tās reģistrācijai dabas datu aizsardzības sistēmā (kas saskaņā ar noteikumu Nr. 293 18. punktu var ilgt mēnesi) vai attiecīgu grozījumu izdarīšanas meža apsaimniekošanas plānā (kas arī ir salīdzinoši ilgstošs process, jo saskaņā ar noteikumu Nr. 317 91. punktu noskaidrojams attiecīgā zemes īpašnieka viedoklis), kas veicami attiecīgo ministru kabineta noteikumu noteiktajā kārtībā, tiktu pieļauts Gaujas nacionālā parka likuma 3. panta pirmās daļas 4. punkta prasību pārkāpums, izsniedzot pozitīvu atzinumu ciršanas apliecinājuma izsniegšanai.

[21] Tiesa atzīst par pamatotu pieteicējas iebildumu, ka Dabas aizsardzības pārvalde izskatāmajā gadījumā nav ievērojusi noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktā noteikto termiņu atzinuma sniegšanai, tomēr minētais procesuālais pārkāpums nav uzskatāms par būtisku, jo tas nevarēja ietekmēt lietā izvērtējamo administratīvo procesu iestādēs rezultātu – pārsūdzētos lēmumus. Noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunkta mērķis ir nepieļaut iestādes nesamērīgu vilcināšanos, lai Valsts meža dienests varētu ievērot Administratīvā procesa likuma 64. pantā noteikto administratīvā akta izdošanas termiņus.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 935 79.4. apakšpunktu institūcijai, kas izskatāmajā gadījumā ir Dabas aizsardzības pārvalde, atzinums ir jāsniedz 10 darbdienu laikā pēc Valsts meža dienesta pieprasījuma saņemšanas. Apliecinājuma izsniegšana ir uzskatāma par saskaņotu, ja institūcijas 10 dienu laikā nesniedz atzinumu vai citu informāciju par apliecinājuma izsniegšanu. No lietas materiāliem konstatējams, ka Dabas aizsardzības pārvalde ar 2024. gada 22. aprīļa vēstuli ir informējusi Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecību kā atzinuma pieprasītāju par papildu informācijas ieguves nepieciešamību, norādot, ka atzinums tiks sniegts ne vēlāk kā līdz 2024. gada 10. maijam (*lietas 2. sējuma 22. lapa*). Saskaņā ar noteikumu Nr. 317 68. punktu dabas vērtību inventarizācija veicama laika posmā no 1. maija līdz 1. oktobrim, tādēļ izskatāmajā gadījumā termiņa pagarinājumam atzinuma sniegšanai

ir objektīvs iemesls. Nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka tiesību normas izskatāmajā gadījumā neparedz noteikumu Nr. 935 79.4. punktā noteiktā 10 darbdienu termiņa pagarināšanu. Saskaņā ar noteikumu Nr. 935 79.4. punktu gadījumā, ja institūcija atzinumu nav sniegusi 10 darbdienu termiņā, prezumpcija par pozitīvu atzinumu ir spēkā tikai tad, ja institūcija nav sniegusi arī citu informāciju par apliecinājuma izsniegšanu. Tātad likumdevējs aplūkotajā tiesību normā tiešā tekstā ir noteicis, ka institūcija šajā termiņā var sniegt arī citu informāciju, neizslēdzot arī iespēju sniegt informāciju par termiņa pagarinājumu. Noteikumu Nr. 935 79.4. punktā noteiktais termiņš ir procesuāls termiņš.

[22] Ņemot vērā iepriekš konstatētos faktus un minētos apsvērumus un izvērtējot pārsūdzēto Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 21. augusta lēmumu Nr. 3.20/5141/2024-N, tiesa atzīst, ka minētā lēmuma izdošanā Dabas aizsardzības pārvalde nav pieļāvusi tādus materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumus, kas būtu pamats minētā lēmuma atzīšanai par prettiesisku. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka lietā nav konstatējami priekšnoteikumi citāda satura, pieteicējai pozitīva atzinuma izdošanai.

Ņemot vērā, ka Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīvs atzinums ir obligāts priekšnoteikums koku ciršanas apliecinājuma izdošanai, atzīstams, ka lietā nav konstatējami priekšnoteikumi arī pieteicējas prasītā ciršanas apliecinājumu izsniegšanai koku ciršanai pieteicējas īpašuma 522. kvartāla 5. nogabalā sanitārajā cirsmā.

[23] Noteikumu Nr. 317 89. punktā noteikts, ka meža apsaimniekošanas plāna grozīšanu var ierosināt meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, kā arī, pamatojoties uz jauniegūto informāciju, kas ierobežo vai aizliedz veikt plānā paredzēto meža apsaimniekošanas pasākumu, – Dabas aizsardzības pārvalde vai Valsts meža dienests.

Saskaņā ar noteikumu Nr. 317 91. punktu, ja meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinātājs nav meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, Dabas aizsardzības pārvalde 10 darbdienu laikā pēc meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinājuma saņemšanas nosūta meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinājumu meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam. Meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs 10 darbdienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas sniedz Dabas aizsardzības pārvaldē viedokli par meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinājumu. Dabas aizsardzības pārvalde, apstiprinot meža apsaimniekošanas plāna grozījumus, izvērtē meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja viedokli.

Tātad gadījumā, ja Dabas aizsardzības pārvalde ir ieguvusi informāciju, kas ierobežo vai aizliedz veikt meža apsaimniekošanas plānā paredzēto meža apsaimniekošanas pasākumu, Dabas aizsardzības pārvaldes iepriekš apstiprinātajā spēkā esošajā meža saimniekošanas plānā izdarāmi attiecīgi grozījumi.

Norādāms, ka, iegūstot informāciju, kas ierobežo vai aizliedz veikt meža apsaimniekošanas plānā paredzēto darbību, Dabas aizsardzības pārvaldei, ņemot vērā Gaujas nacionālā parka izveidošanas mērķi, cita starpā aizsargāt parka mazpārveidotas dabas teritorijas, kam raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība, un tipiskās ainavas, – ir pienākums ierosināt meža apsaimniekošanas plāna grozīšanu. Tiesa nepiekrīt Dabas aizsardzības pārvaldes viedoklim, ka šādā gadījumā būtu lemjams par izdošanas izvēles administratīvo aktu (Administratīvā procesa likuma 65. panta otrā daļa).

Pirms šādu grozījumu izdarīšanas Dabas aizsardzības pārvaldei ir pienākums noskaidrot un izvērtēt meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja viedokli. Ja meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinātājs nav pati Dabas aizsardzības pārvalde, tad Dabas aizsardzības pārvaldei ir jāievēro 10 darbadienu termiņš meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinājuma nosūtīšanai meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam.

[24] Meža apsaimniekošanas plāna aktualizētajā daļā kā plānotie meža apsaimniekošanas pasākumi 522. kvartāla 3. un 5. nogabalā norādīts aizliegums veikt mežsaimniecisko darbību. Tātad Dabas aizsardzības pārvalde ir ieguvusi informāciju, kas aizliedz veikt meža apsaimniekošanas plānā 522. kvartāla 3. un 5. nogabalā sākotnēji paredzētos meža apsaimniekošanas pasākumus. Tādēļ atbilstoši noteikumu Nr. 317 91. punktam Dabas aizsardzības pārvalde pamatoti ir ierosinājusi grozījumus pieteicējas meža apsaimniekošanas plānā 522. kvartāla 3. un 5. nogabalam.

[25] Ar 2024. gada 27. jūnija vēstuli Nr. 3.12/3992/2024-N Dabas aizsardzības pārvalde informējusi pieteicēju par veicamajiem grozījumiem pieteicējas īpašuma meža apsaimniekošanas plānā, nosūtot pieteicējai

meža apsaimniekošanas plāna aktualizēto daļu un aicinot pieteicēju līdz 2024. gada 17. jūlijam iesniegt viedokli par īpašuma meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinājumu (*lietas 4. sējuma 39.–43. lapa*).

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā nav rodams skaidrojums, kādēļ pieteicēja par meža apsaimniekošanas plāna grozījumiem, kuru nepieciešamība konstatēta jau 2024. gada 10. maijā, informēta tikai ar 2024. gada 27. jūnija vēstuli Nr. 3.12/3992/2024-N, kuru Dabas aizsardzības pārvalde pieteicējai nosūtījusi tikai 2024. gada 3. jūlijā. Līdz ar to atzīstams, ka Dabas aizsardzības pārvalde 2024. gada 30. oktobra lēmuma Nr. 3.20/6894/2024-N izdošanā ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu, nav ievērojusi noteikumu Nr. 317 91. punktā noteikto termiņu meža apsaimniekošanas plāna grozījumu ierosinājuma nosūtīšanai pieteicējai. Tomēr minētajam pārkāpumam nav būtiskas ietekmes uz galīgā lēmuma tiesiskumu.

[26] Ņemot vērā šajā spriedumā iepriekš konstatētos faktus un minētos apsvērumus un izvērtējot Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 30. oktobra lēmumu Nr. 3.20/6894/2024-N kopumā, tiesa atzīst, ka tā izdošanā nav pieļauti tādi materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, kas būtiski ietekmētu tā tiesiskumu un būtu pamats tā atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251. pantu, 289.–291. pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt /Persona A/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts meža dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru izsniegtu koku ciršanas apliecinājumu /adrese A/, zemes vienības kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/, mežam cirsmā Nr. 1 522. kvartāla 5. nogabalā 0,3 ha lielai platībai;

noraidīt /Persona A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru Dabas aizsardzības pārvalde /Persona A/ izsniegtu labvēlīgu koku ciršanas atzinumu nekustamā īpašuma cirsmā Nr. 1 552. kvartāla 5. nogabalā 0,3 ha lielai platībai, izdošanu;

noraidīt /Persona A/ pieteikumu par Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 30. oktobra lēmumu Nr. 3.20/6894/2024-N atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese S. Pone